

Skjeggkre

(*Ctenolepisma longicaudatum*)

Skjeggkre ble oppdaget i Norge i 2013, men har antakelig vært her ti års tid før det. De er funnet over hele landet. Skjeggkre ligner på sølvkre, men har brungult skjegg rundt munnen samt svært lange haletråder og følehorn.

Antall tilfeller har økt kraftig de siste årene, og særlig hus bygd eller renovert etter 2008 synes å være utsatt. Skjeggkre gjør lite skade, men oppfattes som ekle.

Skjeggkre er glad i proteiner og stivelse, men spiser mye forskjellig. De voksne tåler svært tørt miljø og kan leve på rent papir (cellulose). Skjeggkre kan også leve 10 måneder uten mat. De er lyssky og nattaktive.

Unge skjeggkre ligner de voksne og kalles nymfer. Etter ca 3 år blir de voksne og starter egglegging med ca 4 egg i måneden. De fortsetter å vokse hele livet og kroppen blir opptil 20 mm. Totalt kan de leve i 7-8 år og legge rundt 150 egg.

Bekjempelse av skjeggkre

Skjeggkre er et nytt insekt i Norge, og det jobbes med å finne effektive metoder for å bekjempe dem. Bruk av forgiftet åte ser ut til å være en lovende metode. Skjeggkre formerer seg veldig seint, og enkle tiltak kan redusere mengden kraftig. Noen forsikringer dekker bekjempelse av skjeggkre.

Deteksjon

Deteksjon av skjeggkre skjer ved utsetting av limfeller. Skjeggkre vil sitte fast i limet og kan lett bestemmes. Limfeller bidrar også til å redusere antall skjeggkre. Ut fra mengden skjeggkre i fellene kan det regnes ut en skjeggkreindeks, som forteller hvor kraftig et angrep er. For å beregne skjeggkreindeks settes 1 - 4 feller i hvert rom, avhengig av rommets størrelse. For påvisning av skjeggkre er det nok å sette et par feller i hver bolig, disse settes gjerne i nærheten av kjøkken eller bad. Limfellene bør stå ute ca 4 uker.

Bekjempelse

Dersom skjeggkre er inkludert i forsikringen avtales bekjempelsen når det er påvist at skjeggkre finnes.

God støvsuging er ønskelig for å minske mattilgang og hindre at feller og åte støves ned.

Åtebruk

Anbefalt metode i dag er bruk av åte. Vi legger ut små dråper med åte på utilgjengelige steder i boligen slik som i sprekker under lister, bak terskler, bak/under skap, under sokkel på kjøkken. Skjeggkre som spiser av åtet dør. Skjeggkre spiser også hverandre, dermed vil skjeggkre som dør av åtet bli nytt åte for andre skjeggkre. Åtet er ikke farlig for mennesker og husdyr.

Metoden har vist svært god effekt allerede etter noen uker. Dersom det fremdeles er skjeggkre etter 6 måneder anbefaler vi at det detekteres med limfeller på nytt og ny behandling avtales. Limfeller kan kjøpes / bestilles fra Anticimex.

Noen forsikringer har begrensninger på antall bekjempelser som dekkes.

Bruk av limfeller mot skjeggkre

Limfeller brukes for å kontrollere om man har skjeggkre i boligen, dette er viktig for å kunne starte en bekjempelse. Dessuten viser limfellene hvor det er mest skjeggkre, og kanskje hvor yngleplassene ligger. Skjeggkre har svært sein formering, det tar ca tre år før de blir kjønnsmodne og kan produsere unger. Dermed vil limfeller også være et middel for å holde skjeggkrebestanden nede. Ofte benyttes et lokkemiddel som legges på limflaten som tiltrekker seg skjeggkre.

Fellene klargjøres slik

- Limfellene ligger i ark av tre stykker.
- Skriv utplasseringsdato på fellene
- Del opp i enkeltfeller
- Brett fellen slik at det blir en trekant sett fra siden.
- Ta av papiret som beskytter limet.
- Dryss eventuelt lokkemiddel (et dryss) midt på limfeltet.
- Stikk fliken på lokket ned i spalten foran på fellen.
- Fella er klar til bruk

Hvor plasseres fellene

Gjør en god støvsuging før fellene utplasseres. Plasser gjerne minst en felle i hvert rom og flere feller i rom som kjøkken, bad, rom i kjeller og sokkeletasje, tekniske rom ol. Plasser fellene med den loddrette siden mot en vegg. Fellene plasseres slik at de er minst mulig i veien, for eksempel under møbler, i hjørner, bak sokler og lignende.